

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-12269/2018-ERU

V Ostravě dne 21. února 2019

Č. j. 12269-6/2018-ERU

U S N E S E N Í

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, ve správním řízení zahájeném dne 16. ledna 2019 a vedeném pod sp. zn. OSR-12269/2018-ERU s obviněným ze správního deliktu, fyzickou osobou podnikající – [REDAKCE], se sídlem [REDAKCE], IČO: [REDAKCE] ve věci podezření ze spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění účinném do 5. června 2017 (dále jen „energetický zákon“), rozhodl

takto:

Správní řízení vedené Energetickým regulačním úřadem pod sp. zn. OSR-12269/2018-ERU s účastníkem řízení, kterým je fyzická osoba podnikající [REDAKCE], se sídlem [REDAKCE], IČO: [REDAKCE] (dále jen „účastník řízení“), ve věci podezření ze spáchání správního deliktu dle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona, kterého se měl účastník řízení dopustit tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 téhož zákona prováděl dne 15. května 2017 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Kravaře, v ulici Panská, u budovy č. p. 15 zemní práce v souvislosti se stavební úpravou bývalého mlýna, při kterých došlo k poškození středotlaké plynovodní přípojky IPE DN 63, a tím k porušení zákazu poškození energetického zařízení činností v ochranném pásmu i mimo ně, se podle ust. § 86 odst. 1 písm. a) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů, zastavuje.

Odůvodnění

I. Úvod

Dne 16. ledna 2019 zahájil Energetický regulační úřad (dále jen „Úřad“ či „správní orgán“) doručením příkazu č. j. 12269-3/2018-ERU ze dne 14. ledna 2018 správní řízení s účastníkem řízení ve věci podezření ze spáchání přestupku (správního deliktu) dle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona.

Správní řízení bylo zahájeno na základě výsledků kontroly vedené pod sp. zn. 09243/2018-ERU a zahájené dne 21. září 2018 podle ust. § 5 odst. 2 písm. b) zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů.

II. Kontrolní zjištění

Předmětem kontroly bylo dodržování ust. § 68 odst. 3 energetického zákona účastníkem řízení. Na základě kontrolního zjištění a získaných podkladů vyhotovil kontrolní orgán dne 14. listopadu 2018 Protokol o kontrole č. ██████████, č. j. 09243-10/2018-ERU. Kontrolou bylo zjištěno a doloženo, že účastník řízení prováděl dne 15. května 2017 v obci Kravaře, v ulici Panská, u budovy č. p. 15 v blízkosti plynárenského zařízení - středotlaké plynovodní přípojky IPE DN 63 (dále také „plynovodní přípojka“ či „plynárenské zařízení“) činnost, v jejímž důsledku došlo v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona k poškození tohoto energetického zařízení. Vůči kontrolnímu zjištění uvedenému ve shora konkretizovaném protokolu o kontrole nepodal účastník řízení žádné námítky.

III. Průběh správního řízení

Dne 14. prosince 2018 byl do správního spisu převzat kontrolní spis sp. zn. 09243/2018-ERU, o čemž byl vyhotoven Záznam o vložení do spisu.

Úřad vydal dne 14. ledna 2019 příkaz č. j. 12269-3/2018-ERU (dále jen „Příkaz“), který byl účastníkovi řízení doručen 16. ledna 2019. Uvedeným příkazem uznal Úřad účastníka řízení vinným ze spáchání přestupku dle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona. Úřad účastníkovi řízení výrokem II. uvedeného příkazu uložil pokutu ve výši 23 000 Kč.

Dne 23. ledna 2019 byl Úřadu doručen odpor účastníka řízení proti příkazu. Odpor byl podán v zákonem stanovené lhůtě. Účastník řízení v odporu uvedl, že k poškození plynárenského zařízení došlo v důsledku špatného vytyčení, dle kterého se plynárenské zařízení mělo nacházet asi o 2 m dále, než tomu bylo ve skutečnosti. Plynárenské zařízení nebylo uloženo v řádné hloubce, řádně obsypáno pískem ani opatřeno výstražnou folií. Účastník řízení tvrdil, že poškození plynárenského zařízení nemohl zabránit a vydání příkazu považoval ze strany Úřadu za šikanózní.

Správní orgán s ohledem na průběh správního řízení a v souladu se zásadou materiální pravdy, která je zakotvena v ust. § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), dospěl k závěru, že veškeré podklady, které měl k dispozici pro vedení správního řízení a následné vydání tohoto rozhodnutí, jsou úplné a dostačující pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v ust. § 2 výše uvedeného zákona.

IV. Popis skutkového stavu

Zemní práce v obci Kravaře, v ulici Panská, u budovy č. p. 15 prováděl účastník řízení v souvislosti se stavbou „Nástavba, přístavba a stavební úpravy objektu bývalého mlýna“ (dále jen „stavba“), která byla realizována na základě Rozhodnutí o umístění stavby,

č. j. [REDAKCE], které dne 8. prosince 2015 vydal Městský úřad Kravaře, odbor výstavby, územního plánování a životního prostředí.

Správce plynárenského zařízení vydal dne 8. října 2015 pro stavbu stanovisko zn. [REDAKCE], v němž se uvádí, že v zájmovém prostoru stavby se nacházejí plynárenská zařízení. Ve stanovisku je uvedena nutnost vytyčení trasy a přesného určení uložení plynárenského zařízení. Platnost tohoto stanoviska byla 24 měsíců od jeho vydání, v době porušení plynárenského zařízení (dne 15. května 2017) tedy bylo platné.

Poloha plynárenského zařízení byla vytyčena právnickou osobou GridServices, s.r.o., se sídlem Plynárenská 499/1, Zábrdovice, 602 00 Brno, IČO: 279 35 311, v místě provádění zemních prací dne 11. května 2017. Vytyčení bylo provedeno vizuálně, dle ověřené dokumentace, s platností 2 měsíce. V době porušení plynárenského zařízení (dne 15. května 2017) tedy bylo platné.

Dne 15. května 2017 došlo v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Kravaře, v ulici Panská, u budovy č. p. 15 k poškození plynovodní přípojky účastníkem řízení.

Dle tvrzení účastníka řízení během kontroly byly práce prováděny právnickou osobou Josef Janta s.r.o., se sídlem Slámova 3226/13, 747 21 Kravaře, IČO: 294 59 397, na základě objednávky účastníka řízení ze dne 9. května 2017. Zemní práce byly řízeny a kontrolovány zaměstnancem účastníka řízení. Skutečná trasa plynárenského zařízení neodpovídala vytyčení, ale vedla o 2 m dále. Účastník řízení v místě vytyčení prováděl ruční sondy, mimo vyznačené ochranné pásmo ale prováděl zemní práce strojem. Plynárenské zařízení nebylo řádně obsypáno pískem ani opatřeno výstražnou fólií a nacházelo se v hloubce pouze cca 70 cm.

Vzniklé poškození bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu. V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k úniku 307 m³ plynu do ovzduší za dobu 26 minut a k přerušení dodávky plynu jednomu konečnému zákazníkovi, jak vyplývá z Protokolu o úniku plynu z poškozeného plynárenského zařízení č. [REDAKCE] ze dne 15. května 2017 a z Protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení č. hlášení v SAP ESM [REDAKCE] ze dne 15. května 2017 (dále jen „protokol o narušení“). Z protokolu o narušení dále vyplývá, že účastník řízení prováděl zemní práce strojně, konkrétně kolovým bagrem.

Veškeré náklady spojené s opravou plynárenského zařízení a únikem plynu byly účastníkem řízení uhrazeny.

V. Právní hodnocení

V. I. Použitá právní úprava

Dle článku 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod se trestnost činu posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán. Pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější.

Správní orgán nejprve uvádí, že ke dni 1. července 2017 vstoupil v účinnost zákon č. 250/2016 Sb. o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), který podle § 1 zákona o odpovědnosti za přestupky upravuje podmínky odpovědnosti za přestupek, druhy správních trestů a ochranných opatření a zásady pro jejich ukládání, postup před zahájením řízení o přestupku a postup v řízení o přestupku.

Dle ust. § 112 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky se odpovědnost za přestupky a dosavadní jiné správní delikty posoudí podle dosavadních zákonů, pokud k jednání zakládajícímu odpovědnost došlo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, tj. před 1. červencem 2017. Podle tohoto zákona se posoudí jen tehdy, jestliže je to pro pachatele příznivější.

Jak právní úprava odpovědnosti za správní delikt právnické osoby dle energetického zákona, ve znění účinném před 1. červencem 2017, tak i právní úprava odpovědnosti za přestupek právnické osoby dle zákona o odpovědnosti za přestupky je založena na tzv. objektivní odpovědnosti, tj. odpovědnost je posuzována v obou právních úpravách bez ohledu na zavinění. V tomto směru lze tedy konstatovat, že právní úprava dle zákona o odpovědnosti za přestupky není pro pachatele příznivější.

Ust. § 91d odst. 1 energetického zákona, obdobně jako ust. § 21 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky uvádí, že právnická osoba za správní delikt, resp. přestupek, neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránila. Dle ust. § 21 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky se pak právnická osoba nemůže odpovědnosti za přestupek zprostit, jestliže z její strany nebyla vykonávána povinná nebo potřebná kontrola nad fyzickou osobou, která se za účelem posuzování odpovědnosti právnické osoby za přestupek považuje za osobu, jejíž jednání je přičitatelné právnické osobě, nebo nebyla učiněna nezbytná opatření k zamezení nebo odvrácení přestupku. Správní orgán tudíž dospěl k závěru, že pro posouzení obecné odpovědnosti účastníka řízení za spáchání přestupku se použije právní úprava účinná v době spáchání přestupku, tj. právní úprava dle energetického zákona, neboť právní úprava obecné odpovědnosti právnické osoby za přestupek dle zákona o odpovědnosti za přestupky je ve svém důsledku pro pachatele totožná, ne-li méně příznivá s přihlédnutím k nemožnosti vyvinění dle ust. § 21 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky.

Správní orgán dále přistoupil k vyhodnocení příznivosti znění speciálního zákona upravujícího odpovědnost za přestupek účastníka řízení, kdy konstatuje, že energetický zákon byl po spáchání vytýkaného jednání účastníka řízení několikrát novelizován, a to naposledy s účinností od 1. ledna 2019 (dále jen „novelizovaný energetický zákon“).

Jak energetický zákon [v ust. § 91a odst. 1 písm. o)], tak i novelizovaný energetický zákon [taktéž v ust. § 91a odst. 1 písm. o)] vždy trestal a trestá toho, kdo poruší ust. § 68 odst. 3 těchto zákonů. Z uvedeného tedy vyplývá, že právní úprava posouzení odpovědnosti za přestupek novelizovaného energetického zákona není pro účastníka řízení příznivější, neboť je totožná s právní úpravou účinnou v době spáchání činu. Správní orgán proto posoudil jednání účastníka řízení podle právní úpravy účinné v době, kdy byl správní delikt spáchán.

V. II. Obecný právní rámec

Správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v § 46 odst. 8 až 10 nebo § 68 odst. 3 nebo 5 energetického zákona. V rámci správního řízení se správní orgán zabýval porušením zákazu poškození energetického zařízení při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 energetického zákona.

V. III. Právní posouzení skutku

V projednávaném případě je znakem skutkové podstaty přestupku poškození plynárenského zařízení, a trestat tak lze pouze pachatele, který přímo svou činností plynárenské zařízení poškodil. V daném případě není na základě zjištěných okolností pochyb o tom, že to byl právě účastník řízení, kdo prováděl zemní práce, při kterých došlo k poškození plynárenského zařízení.

Nad rámec uvedeného správní orgán konstatuje, že charakteristickým znakem přestupků právnických osob a fyzických osob podnikajících je skutečnost, že odpovědnost těchto osob je založena porušením právních povinností bez ohledu na zavinění. Jedná se zde o objektivní odpovědnost, tedy odpovědnost za výsledek. Je proto věcí účastníka řízení, aby si při výkonu své činnosti počínal tak, aby neporušil povinnosti dané příslušnými právními předpisy, v případě jednání účastníka řízení, aby neporušil povinnosti stanovené energetickým zákonem.

V. IV. Formální a materiální stránka správního deliktu

Správní orgán prokázal, že účastník řízení svým jednáním porušil ust. § 68 odst. 3 energetického zákona, a byly tak naplněny formální znaky správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona.

V souvislosti s naplněním formální stránky správního deliktu se správní orgán musel zabývat rovněž naplněním tzv. materiální stránky správního deliktu (škodlivosti správního deliktu pro společnost) tak, jak vyplývá ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 8 As 17/2007-135, ze dne 31. května 2007), respektive z ust. § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky. Správní orgán má za to, že jednání účastníka řízení naplnilo rovněž znaky materiální stránky správního deliktu, neboť v jeho jednání lze shledat společenskou škodlivost spočívající v porušení zájmu společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu plynárenské soustavy, neboť aktivním jednáním účastníka řízení došlo k poškození plynárenského zařízení, k přerušení dodávky plynu konečnému zákazníkovi a k úniku plynu do ovzduší. Správní orgán navíc podotýká, že již skutečnost, že zákonodárce porušení určitého zákazu označil za správní delikt, vyjadřuje určitou minimální typovou míru společenské škodlivosti, kterou je nutno takovému jednání přičítat.

V. V. Odpovědnost za správní delikt

Správní orgán se dále zabýval otázkou možných liberačních důvodů ve smyslu ust. § 91d odst. 1 energetického zákona, tedy důvodů zbavujících účastníka řízení odpovědnosti za spáchání správního deliktu. Dle svého vyjádření během kontroly i během

správního řízení účastník řízení tvrdil, že plynárenské zařízení se nacházelo o 2 m dále, než bylo vytyčeno, toto tvrzení nebylo prokazatelně vyvráceno. Podle ust. § 68 odst. 2 písm. a) energetického zákona se u plynovodních přípojek o tlakové úrovni do 4 bar včetně umístěných v zastavěném území ochranným pásmem rozumí souvislý prostor vymezený svislými rovinami vedenými ve vodorovné vzdálenosti od půdorysu plynárenského zařízení měřeno kolmo na jeho obrys 1 m na obě strany. Plynárenské zařízení se tedy nacházelo v prostoru, který se dle vytyčení měl nacházet mimo ochranné pásmo plynárenského zařízení. Navíc nebylo uloženo ve správné hloubce ani řádně opatřeno bezpečnostními prvky.

Účastník řízení tedy prováděl zemní práce v souladu s platným stanoviskem správce plynárenského zařízení a v prostoru, kde se dle platného vytyčení polohy plynárenského zařízení v terénu plynárenské zařízení nemělo nacházet. Lze tak uzavřít, že účastník řízení vyvinul veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby správnímu deliktu zabránil, a tudíž dle ust. § 91d odst. 1 energetického zákona v návaznosti na ust. § 91d odst. 5 téhož zákona za správní delikt neodpovídá.

V. VI. Zastavení správního řízení

Aby mohl správní orgán postihnout delikventa za spáchání správního deliktu, musí být naplněna jak formální, tak i materiální stránka vytýkaného správního deliktu, a zároveň musí být delikvent za správní delikt odpovědný. V daném případě dospěl správní orgán k závěru, že vytýkané jednání účastníka řízení dne 15. května 2017 sice naplnilo jak formální, tak i materiální stránku správního deliktu dle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona, účastník řízení však za správní delikt nebyl odpovědný. Je tedy nutné konstatovat, že vytýkané jednání účastníka řízení ze dne 15. května 2017 není správním deliktem dle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona, a proto správní orgán rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení, tj. o zastavení správního řízení vedeného s účastníkem řízení pod sp. zn. OSR-12269/2018-ERU podle ust. § 86 odst. 1 písm. a) zákona o odpovědnosti za přestupky.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad v souladu s ust. § 152 správního řádu k Radě Úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

Mgr. Lukáš Tecl, v. r.
oprávněná úřední osoba
oddělení sankčních řízení Ostrava